

HIZTEGI BATUA

c - dvandva

c iz. 'euskal alfabetoaren hirugarren letra'.
caboverdetar (herritarra).
cal 'kalaria-ren sinbola'.
camberrar (herritarra).
camping iz. edo **kanpin**.
campus
caracastar (herritarra).
cash flow iz. *Ekon.* (letra etzanetan idaztekoa da).
castristar (herritarra).
 cello* e. **biolontxelo**.
charter
chisinauar (herritarra).
cl 'zentilitro' ren nazioarteko sinbola.
cm 'zentimetro' ren nazioarteko sinbola.
 container* e. **edukiontzi**.
copyright
corpus
cos *Mat.* 'kosinu' ren nazioarteko sinbola.
costarricar (herritarra).
couché paper
coulomb iz. *Elektr.*
cricket
croissant
 cross* e. **kros**.
cum laude

d

d iz. 'euskal alfabetoaren laugarren letra'.
dabantal iz. *Ipar.* 'mantala'.
daborduko adlag. *Bizk.* 'dagoeneko'.
dadaismo
dado
dafaila iz. *Ipar.* 'zamaua'.
daga iz. 'ezpata laburra'.
dagoeneko adlag.: *luze iritzita ere banago dagoeneko; hori, urte haietan, dagoeneko aldarrikatua zuten Altubek eta.*
dagonil iz. h. **abuztu**.
dailu iz. *Ipar.* 'sega'.
dakartar (herritarra).
 dakatar* e. **dhakatar**.
daktiliko izond. *Liter.*
daktilo iz. *Liter.*
dalai-lama

daldara iz. *Ipar.* eta *Naf.* h. **dardara**.

dalia iz. *Dahlia variabilis*.

dalmaziera (hizkuntza).

daltonismo

dama

dama-joko

damak *pl.* (joko-izena).

damasko

damaskoar (herritarra).

damatxo

damu iz. 1 'damutasuna, garbaia'. 2 *Ipar.* 'kaltea'.

damu-domaia *Ipar.* 'kalte-galera': *bizikleta kaskatu didazue eta hautsi; damu-domaiak zor dizkidazue*.

damu egin 'kalte egin'.

damu izan: *gero ez dute damu izango orain horrela ibilia?*

damu hartu *g.g.er.* 'damutu; atsekabetu'.

damu-otoitz *Erl.*

damutan egon

damutan izan *da ad. Ipar. g.er.*

damuzko

damuarazi, damuaraz, damuarazten. *du ad.*

damudun *izond.* eta iz. *g.er.* 'damutua'.

damugarri

damukizun

damurik *adlag.* 'tamalez, zoritxarrez'.

damutasun

damutu, damu(tu), damutzen. *da/zaio ad.:* *damutu zitzaidan eman nizkion atsekabeez; bost aldiz damutu zait etxean sartua (edo sartzea)*.

danba batez ere onomat.

danbada iz.

danbadaka

danbateko iz.

danbolin

danbolin-jotzaile

danbolintero iz. *Herr.*

danbor

danborrada

danberrari

dan-dan onomat.

dandarrez *adlag. Bizk.* 'arrastaka'.

danga onomat. eta iz.

dangada iz.

danga-danga onomat.

dangateko iz.

daniar (herritarra).

daniera (hizkuntza).

danimarkar (herritarra).

dantza

dantza egin

dantza-lagun

dantza lotu

dantzan

dantzan egin

dantza-soka

dantzaldi

dantzaleku

dantzarazi, dantzaraz, dantzarazten. *du ad.*

dantzari**dantzatoki**

dantzatu, dantza(tu), dantzatzen. *da/du* ad.: *arratsalde osoan dantzatu naiz* (ez **dantzatu dut*); *aurrekua dantzatu dut*; *makila dantzatu dut*.

dantzazale

dapa onomat.

daratulu

dardai iz. *g.g.er.*

dar-dar

dar-dar egin

dar-dar eragin

dardara

dardaran adlag. *Ipar.* 'dardaraz'.

dardaraz

dardaragailu iz.

dardaragarri izond. 'dardarazten duena': *ikara dardaragarri batek eraginda*.

dardaraka adlag. *Sin.* **dardarka**.

dardarakor izond. 'dardaratzeko joera duena; erraz dardarazten dena'.

dardaraldi

dardararazi, dardararaz, dardararazten. *du* ad.

dardarati* e. **dardarti**.

dardaratsu izond. *g.er.*

dardaratu, dardara(tu), dardarazten. *da/du* ad.: *asko dardaratu naiz*; *makila dardaratu dut*.

dardarikatu, dardarika, dardarikatzen. *da/du* ad. *Batez ere Ipar.*

dardarka adlag. *Heg.*

dardarkari izond. eta iz. *Fon.*

dardarti**dardo**

daressalaamdar (herritarra).

darwinismo

dasta iz. 'dastatzea'.

dastaleku**dastamen**

dastarazi, dastaraz, dastarazten. *dio* ad.

dastatu, dasta(tu), dastatzen. *du* ad.

dastatzaile iz.: *ardo-dastatzailea*.

dastatze iz.: *sagardo-dastatzea*.

data

datatu, data(tu), datatzen. *du* ad.

datazio**datibo****datil**

datilondo iz. *Phoenix dactylifera*.

dato* e. **dado** eta **datu**.

datu

datu-banku

datu-base

dauhahtar (herritarra).

de iz. «d» letraren izena.

deabru

deabruak eraman

deabruak hartu

deabruz egin *Ipar.:* *gerla ikaragarria, deabruz egina!*

deabrudun**deabrukeria****deabrutto**

deabrutu, deabru(tu), deabrutzen. *da/du* ad.

deabrutxo**deabruzar****deabruka****deabruzko** izlag.**deabruzatu**, deabruzta, deabruzatzen. *da/du* ad. *g.er.*deadar* e. **deiadar**.**debalde** adlag. 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'alferrik': *debalde duzu deusen erratea*. 2 *Heg. Lgart.* 'doan, urririk'.**debaldeko** izlag.: *orain artean debaldekoa izan da anitz garrasi*.**debaldetan** adlag. *Ipar.* 'alferrik'.**debalde utzi** *Ipar.* 'bazter utzi': *ene Jainkoa, zertako nauzu debalde utzi?***debaluatu**, debalua, debaluatzen. *da/du* ad.**debaluazio****debeigarri** izond. *Zub. g.er.* 'aspergarria, gogaikarria'.**debeiatu**, debeia, debeiatzen. *da/du* ad. *Zub.* 'aspertu, gogaitu'.**debekarazi**, debekaraz, debekaratzen. *dio* ad.**debekatu**, debeka, debekatzen. *du* ad.**debekatzaile** iz. *g.er.***debeku****debeku izan****debekuzko****debekualdi****deblauki** adlag. *Ipar.***deboilamendu** iz. *Ipar.* 'nahasmentua'.**deboilatu**, deboila, deboilatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 1 'suntsitu, desegin'. 2 'nahasi'.**debozio****debozioko** izlag.: *debozioko urratsak*.**deboziozko** izlag.: *deboziozko liburua*.**deboziotsu** izond. *Zah.***debrientxo** interj. *Ipar.*debru* e. **deabru**.dedal* e. **fitare**.**dedikatu**, dedika, dedikatzen. 1 *da* ad. h. (zerbaitetan) **ari izan**. 2 *du* ad. h. (diskoa, eliza, etab. norbaiti)**eskaini**. 3 *da* ad. h. **arduratu**.**dedu** iz. *g.g.er.* 'ohorea'.**deduktibo****dedukzio****deduzitu**, deduzi, deduzitzen. *du* ad.**defendatu**, defenda, defendatzen. 1 *du* ad. h. **-en alde egin, aldeztu, babestu**. 2* e. **debekatu**.**defenditu**, defendi, defenditzen. *du* ad. *Lgart.* h. **-en alde egin, aldeztu, babestu**.defenditzaile* e. **defendatzaile**.**defentsa****defentsa egin****defentsari** izond.: *abokatu defentsaria*.definitibo* e. **behin betiko, erabateko**.**definitu**, defini, definitzen. *du* ad.**definitzaile****definizio****defizit****defizitario** izond.**deformatu**, deforma, deformatzen. *da/du* ad. *Med., Teknol.***deformatzaile** izond. *Med., Teknol.***deformazio** iz. *Med., Teknol.***defuntu****degeneratu**, degenera, degeneratzen. *da/du* ad. 'endekatu'.**degenerazio** iz. 'endekatzea'.**degradatu**, degrada, degradatzen. *da* eta *du* ad.**degradazio** iz.

dei**dei egin****deiez****deiarar****deiarar egin****deiararrez** adlag. 'deiadarka'.**deiadarka** adlag.**deiadarkari** izond. *g.er.***deialdi****deiarazi**, deiaraz, deiarazten. *du* ad. *Batez ere Ipar.***deiera** iz. *Bizk. pl.* '(eliz) deiak'.**deigarri**deihadar* e. **deiarar**.**deika****deiktiko** izond. *Hizkl.***deismo**deitarazi* e. **deiarazi**.**deitatu**, deita, deitatzen. *da* eta *du* ad. *Ipar. Zah.* 'deitu'.**deitoragarri****deitoratu**, deitora, deitoratzen. *du* ad.**deitoratzaile****deitoratze****deitore****deitu**, dei(tu), deitzen. *du* (*Ipar.* eta *Naf.*) eta *dio* (*Bizk.* eta *Gip.*) ad.**deitura****deitzaille****deitze****deixi** iz. *Hizkl.***deizio** iz. 'izena, izendapena'.**dekadente** izond. *Arte, Liter.***dekaedro** iz. *Geom.***dekagono****dekagramo****dekalitro****dekalogo****dekametro****dekanok****dekanotza****dekapodo****dekatloi** iz. *Kirol.***deklamatu**, deklama, deklamatzten. *du* ad.**deklamazio**deklarapen* e. **deklarazio**.**deklaratu**, deklaratu, deklaratzten. *du* ad. 1 (epaiketaren inguruko adierarekin batez ere). 2 h. **adierazi**, **agertu**, **aitortu**, **azaldu**, etab.**deklaratzaille****deklarazio****deklinabide****deklinatu**, deklina, deklinatzen. *da/du* ad.**deklinazio**dekoradore* e. **dekoratzaile**.**dekoratu 1**, dekora, dekoratzen. *du* ad. 1 'apaindu'. 2 *Ipar.* 'domina eman'.**dekoratu 2** iz. *Antz., Zin.***dekoratzaile****dekorazio****dekurrente** izond. *Bot.* eta *Mikol.* 'organoez mintzatuz, beste baten gainean luzatzen dena'.delegazio* e. **ordezkaritza**.

- delfin** iz. 1 *Hist.* '(Frantziar) erregearen lehen semea, premua'. 2* e. **izurde**.
- deliberamendu** iz. 'erabakia'.
- deliberatu**, delibera, deliberatzen. *da/du* ad. 'erabaki'.
- deliberatuki**
- deliberatze**
- deliberazio** iz. *Zah.* 'erabakia'.
- deliberazione* e. **deliberazio**.
- delibero** iz. 'erabakia'.
- delikatu**
- delirio** iz. 'eldarnioa'.
- delta**
- dema**
- demagogia**
- demagogiko**
- demagogo**
- demanda** iz. 1 'liskarra'. 2 'errieta, ahakarra'.
- demazale**
- demendreneko* e. **den mendreneko**.
- demografia**
- demografiko**
- demokrata**
- demokratiko**
- demokratikoki**
- demokratizatu**, demokratiza, demokratizatzen. *da/du* ad.
- demokratizazio**
- demokrazia**
- demonio** 1 iz.: *demonioa baino gaiztoagoa*. 2 interj: *zer demonio da hau?*; *nola demonio atera zarete pre-sondegitik?* 3 izond.: *tiro bat zangoan sakatu zidan aleman demonio batek*.
- demoniokeria** iz. 'deabrukeria'.
- demontre** interj. *Lgart*.
- demonstratibo* e. **erakusle**.
- demonstratu**, demostra, demostratzen. *du* ad. 1 'frogatu'. 2 *Gip. Beh.* 'adierazi'.
- demostrazio** iz. 'froga'.
- dena** *mug.* 'guztia'.
- dena dela**
- dena delako**
- dena den**
- den-dena**
- denerako**
- denetariko**
- denario**
- denbora**
- denbora batean** 'aspaldi, lehen'.
- denbora bateko** izlag. 'aspaldikoa, lehengoa'.
- denbora berean**
- denboran** adlag. *Ipar.* 'lehen'.
- denbora-pasa** iz. eta adlag.
- denborarekin** adlag. 'gero, denbora bat igarotakoan'.
- denboraz**
- denborazko**
- denboraldi**
- denborale**
- denda**
- dendari** iz. 1 *Gaur Ipar. eta Naf.* 'jostuna'. 2 *Heg.* 'denda-jabea' eta 'dendako langilea'.
- dendaritza**
- dendatu**, denda(tu), dendatzen. *da* eta *du* ad. *Bişk. g.g.er.*
- dendrita** iz. *Anat., Miner.*

- dendu** iz. *g.er.* 'oreka'.
- denganino** iz. *Bizk.* 'demonio' ren leungarria.
- denge** iz. *Med.* (eritasuna).
- denik eta... -en:** *ezeren faltarik ez duenik ez dago munduan, denik eta aberatsena izanda ere.*
- denotatu**, denota, denotatzen. *du ad. Hizkl.*
- denotazio** iz. *Hizkl.*
- dentista**
- dentsitate**
- dentso** izond. *Fis.*
- denuntzia** iz. h. **salakuntza**, etab.
- deontologia**
- departamendu** iz. (Frantziako administrazio barrutia).
- departamentu** iz. (saila).
- dependente* e. **mendeko**.
- dependentzia**
- deportatu**, deporta, deportatzen. *du ad.*
- deportazio**
- deporte* e. **kirol**.
- deportista* e. **kirolari**.
- depresibo** izond. *Psikol.*
- depresio**
- deprimitu**, deprimi, deprimitzen. *da/du ad.*
- depuradora* e. **araztegi**.
- derbi**
- deribagarri** izond. *Mat.*
- deribatu 1**, deriba, deribatzen. *da ad. Mat., Elektr.*, etab.
- deribatu 2** iz. *Mat., Elektr.*, etab. (*Hizkl. eratorri*).
- deribazio** iz. *Mat., Elektr.*, etab. (*Hizkl. eratorpen*).
- dermatitis**
- dermatologia**
- dermatologo**
- dermio** iz. *Naf.*
- derrigor** adlag. *Heg.* h. **baitezpada**, **nahitaez**.
- derrigorrean** adlag. *Heg.* h. **behartuta**.
- derrigorrez* e. **derrigorrean**.
- derrigorre(z)ko** izlag. *Heg.* h. **baitezpadako**, **nahitaezko**.
- derrigortu**, derrigor(tu), derrigortzen. *du ad. Heg.* h. **behartu**.
- desabantaila**
- desadostasun**
- desafiatu**, desafia, desafiatzen. *du ad. Beh.*
- desafio**
- desafioa bota**
- desafio egin**
- desafioka**
- desagerketa* e. **desagerpen**, **desagertze**.
- desagerpen**
- desagerrarazi**, desagerraraz, desagerrarazten. *du ad.*
- desagertu**, desager, desagertzen. *da ad.*
- desagertze**
- desakordatu**, desakorda, desakordatzen. *du ad. Ipar. Mus.* h. **tonua galdu**, **tonutik irten**.
- desamodio** iz. *g.er.*
- desantolatu**, desantola, desantolatzen. *du ad.*
- desarau** izond. *Zub.* 'eragabea, itxuragabea'.
- desarmatu**, desarma, desarmatzen. *du ad.*
- desarmatze**
- desarra** iz. *Zah. g.er.* 'tiroa'.
- desarrazoi**

desarroilatu* e. **garatu**.
 desarroilo* e. **garapen**.
desastre iz. *Lgart.*
desberdin izond. *Sin. ezberdin*.
desberdindu, desberdin(du), desberdintzen. *da/du ad. Sin. ezberdindu*.
desberdinki
desberdintasun iz. *Sin. ezberdintasun*.
desberdintza iz. *Mat.*
desberdintzapen
desbide
desbiderapen
desbideratu, desbidera, desbideratzen. *da/du ad.*
desbideratze
desbistatu, desbista, desbistatzen. *da/du ad. Ipar. 'desitxuratu, itsustu'*.
desblokeatu, desblokea, desblokeatzen. *du ad.*
deseatu, deseaa, deseatzten. *du ad. Heg. h. desiratu*.
desegile
desegin, desegiten. *du ad.*
desegite
desegituratu, desegitura, desegituratzen. *du ad.*
desegoki
desegokikeria iz.: *horrelako desegokikeriek ez naute gehiegi nahigabetzen*.
desegokiro adlag. 'desegoki, era desegokian'.
desegokitasun iz.: *egokitasunaren aldamenean ez dira desegokitasunak eskas*.
desein iz. *Ipar. 'marrazkia'*.
deseinu iz. *Ipar. Zah. h. asmo, xede*.
desengainatu, desengaina, desengainatzen. *da/du ad.*
desengainu
desenkusa
desenkusatu, desenkusa(tu), desenkusatzen. 1 *du ad. '(hutsegitea) zuritu'*. 2 *da ad. 'aitzakia jarri'*.
deseraiki, deseraiki, deseraikitzen. *du ad. Sin. desmuntatu*.
deseraikigarri izond. 'deseraiki daitekeena'.
deserri
deserriratu, deserrira, deserriratzen. *da/du ad.*
deserriratze
deserritu izond.: *Evaren ume deserrituak*.
deserrotu, deserro, deserrotzen. *du ad.*
deserrotze iz.: *deserrotzearen eta zorionik ezaren kronikaria*.
desertatu, deserta, desertatzen. *du ad.*
desertore
desertzio
desesperatu, desespera, desesperatzen. *da/du ad.*
desesperazio
desespero iz. *g.er. 'desesperazioa'*.
desestali, desestala, desestaltzen. *du ad. g.er.*
desfasatu, desfasa, desfasatzen. *da ad. Fis.*
desfase iz. *Fis.*
desgaitu, desgai(tu), desgaitzen. *da/du ad.*
desgarai
desgogara adlag.
desgogarako izlag.
desgrazia
deshidratatu, deshidrata, deshidratatzen. *da/du ad.*
deshidratazio
desinentzia iz. *Hizkl. Sin. hondarki*.
desinfektatu, desinfekta, desinfektatzen. *du ad.*
desinfektatzaile

- desintegratu**, desintegra, desintegratzen. *da/du* ad.
- desintegrazio**
- desintoxikatu**, desintoxika, desintoxikatzen. *da/du* ad.
- desio** iz. *Heg.* h. **desira**.
- desio izan**. *du* ad. *Batez ere Gip.*
- desira**
- desiragarri**
- desirarazi**, desiraraz, desirarazten. *dio* ad.
- desiratu**, desira(tu), desiratzen. *du* ad.
- desirkunde** iz. *Ipar.*
- desitsatsi**, desitsats, desitsastan. *da/du* ad. *g.er.* ‘askatu’.
- desitxuratu**, desitxura, desitxuratzen. *da/du* ad.
- desitxuratze**
- deskantsatu**, deskantsa, deskantsatzen. 1 *da* ad. h. **atseden hartu**. 2 *da/du* ad. *Ipar.* h. **lasaitu**.
- deskantsu** iz. 1 h. **atseden**. 2 h. **lasaitasun**.
- deskantsuan** adlag.: *deskantsu ederrean hitz egiten du.*
- deskantsu hartu**
- deskantsuz** adlag.: *deskantsuz nengoen neure etxean.*
- deskapitalizatu**, deskapitaliza, deskapitalizatzen. *da/du* ad.
- deskarga**
- deskargatu**, deskarga(tu), deskargatzen. *du* ad.
- desklasifikatu**, desklasifika, desklasifikatzen. *du* ad. ‘(sekretupean zegoena) eskuragai ipini’.
- desklasifikazio**
- deskodetu**, deskode, deskodetzen. *du* ad.
- deskodifikatu* e. **deskodetu**.
- deskolonizazio**
- deskomekatu* e. **eskumikatu**.
- deskonektatu**, deskonekta, deskonektatzen. *da/du* ad. *Heg.*
- deskontatu**, deskonta, deskontatzen. *du* ad. *Ekon.* ‘deskontua egin’.
- deskribaezin** izond.
- deskribapen**
- deskribatu**, deskriba, deskribatzen. *du* ad.
- deskribatzaile**
- deskripzio**
- deskubrimendu* e. **aurkikuntza**.
- deskubritu* e. **aurkitu**.
- deskuidatu**, deskuida, deskuidatzen. *da* ad. *Herr.*
- deskuidu** iz. *Heg. Beh.*
- deskuiduan** adlag. *Herr.* h. **oharkabea**; **menturaz**.
- deslai**
- deslai utzi**
- deslaitu**, deslai(tu), deslaitzen. *du* ad. *Bizk. g.er.* ‘deslai utzi, askatu’.
- desleial**
- desleialtasun**
- deslotu**, deslot(u), deslotzen. *da/du* ad. *g.er.*
- desmaiatu**, desmaia, desmaiatzen. *da* ad. *Heg. g.er.* ‘zorabiatu’.
- desmasia** iz. *Ipar.*
- desmuntatu**, desmunta, desmuntatzen. *du* ad. *Sin.* **deseraiki**.
- desnibel** iz. *Geogr.* (eta mendi-kirola).
- desobediente** izond.
- desobedientzia**
- desobeditu**, desobedi, desobeditzen. *du* ad.
- desohoragarri**
- desohoratu**, desohora, desohoratzen. *du* ad.
- desohoratze**
- desohore**
- desohore izan**. *da/du/zaio* ad. *g.er.*
- desohorezko**

- desondra** iz. h. **desohore**.
desoneskeria iz. *Zah*.
desonest izond. *Zah*.
desordena
desordenatu, desordena(tu), desordenatzen. *du* ad.
desordu iz. *Sin*. **ezordu**.
desoreka
desorekatu, desoreka(tu), desorekatzen. *da/du* ad.
desoren iz. *Ipar*. *g.er.* 'desordua'.
desoxirribonukleiko izond. *Biol*.
desparekatu izond. *Kim*.
despedida iz. *Beh*.
despendio iz. *Ipar*. 'gastua'.
despentsa iz. *Gaur Heg*. h. **janaritegi**, **jaki-toki**.
despertadore* e. **iratzargailu**.
despit iz. *Ipar*. *Zah*.
despita iz. *Gip*. *g.g.er.* 'liskarra'.
desplazamendu iz. *Fis*.
desplazatu, desplaza, desplazatzen. *da* ad. *Fis*. (bestetan hobesteak dira *lerratu*, *lekualdatu*, etab.)
desplazer iz. *g.er.* 'atsekabea'.
desplazer egin *Zah*.
despota iz.
despotiko izond.
despotismo
destaina
destainaz
destainaka adlag. *g.er.*
destainari izond. *g.er.*
destatu, desta, destatzen. *da* eta *du* ad. *g.er.*
destenore
desterratu, desterra, desterratzen. *du* ad. h. **erbesterratu**.
desterru iz. h. **erbeste**.
destilagailu iz. 'alkohola-eta destilatzeke tresna'.
destilatu, destila, destilatzen. *du* ad.
destilatze
destilazio
destorbatu, destorba, destorbatzen. *du* ad. *Naf*. eta *Ipar*. *Zah*. 'eragotzi, trabatu'.
destorbu iz. *Naf*. eta *Ipar*.
desugertu, desuger, desugertzen. *du* ad. *Tekno*.
detektagailu
detektatu, detekta, detektatzen. *du* ad.
detektibe
detektibe pribatu
detekzio
determinatu, determina, determinatzen. *du* ad.
determinatzaile
determinazio
determinismo
determinista
detritiko izond. *Geol*.
detritu
deun 1 izond. (normalean beste izen baten ondoan) h. **santu**.
deun 2 iz. *g.g.er.* 'santua': *aingeruak eta zeruko deunak*.
deunga izond. h. **donge**.
deungaro* e. **dongaro**.

deus

deus ere
deus gutxi
deusik

deuseztapen**deuseztasun**

deuseztatu, deusezta, deuseztatzen. *da/du* ad.

deuseztatze

deuseztu* e. **deuseztatu**.

deusgabe izond. *Ipar. g.er.* 'behartsua'.

dezente *Lgart.:* *jende dezente etorri da jaialdira; jertse hau da duen arropa dezenteena.*

dezibel iz. *Fis.* (cf. dagokion sinboloa: **dB**).

dezigramo**dezilitro**

dezimal 1 izond. 'hamartarra'. 2 iz. 'hamarrena'.

dezisibo* e. **erabakigarri**.

dhakatar (herritarra).

diabetes**diabetiko****diabolo** iz.**diadema****diafragma****diagnosi****diagnostiko****diagonal****diagrama****diakonotza**

diakre iz. *Ipar.* 'diakonoa'.

diakritiko izond. *Hizkl.*

diakronia**diakroniko**

dialektal izond.: *ingeles dialektala.*

dialektika**dialektiko****dialekto****dialektologia****dialisi**

dialogo* e. **elkarrizketa**.

diamagnetiko izond. *Fis.*

diamante

diametral izond.

diametro

diana iz. *Mil.:* *diana jo.*

diapasoi

diapiro iz. *Geol.*

diaporama**diapositiba****diaspora****diastole**

diatomeo iz. *Biol.*

diatomiko izond. *Kim.*

diatoniko izond. *Mus.*

dibergente izond. *Fis., Mat.*

dibergentzia iz. *Fis., Mat.*

dibertiarazi, dibertiaraz, dibertiarazten. *du* ad.

dibertigarri

dibertitu, diberti, dibertitzen. *da* ad.

dibertsio**dibisa****dibisio** iz. (armadakoa; bestetan, cf. *zatiketa*).**dibortziatu**, dibortzia, dibortziatzen. *da ad.***dibortzio****di-da**; *galdera entzun orduko, di-da, baietz erantzun du.***didaktika****didaktiko****diedro****dielektriko** izond. *Fis.***diese** iz. *Mus.***diesel**diesi* e. **diese**.**dieta****dietetika****diferente** izond. h. **desberdin, ezberdin**.**diferentzia** iz. h. **alde, desberdintasun, ezberdintasun**.**diferenzial** 1 iz. *Tek nol.* (ibilgailuen mekanismoa). 2 izond. *Mat.:* *kalkulu diferentziala*.**diferentziatu**, diferentzia(tu), diferentziatzen. *du ad. Mat.* (bestetan, cf. *bereizi, desberdindu*, etab.)**difrakzio** iz. *Fis.***difteria****difusio** iz. *Fis.* (bestetan, erabil *zabalkunde, hedapen*, etab.)digeri-aparatu* e. **digestio(-)aparatu**.digeri-hodi* e. **digestio(-)hodi**.digeriketa* e. **digestio**.**digeritu**, digeri, digeritzen. *du ad. Sin.* **digestioa egin**.digeri-tutu* e. **digestio(-)hodi**.**digestio****digestioa egin** *Sin.* **digeritu**.**digestio(-)aparatu****digestio(-)hodi**digestiobide* e. **digestio(-)aparatu**.**digital****digitalizatu**, digitaliza, digitalizatzen. *du ad.***digitu****diglosia** iz. *Hizkl.***diglosiko**dignitate* e. **duintasun**.**digno** izond. *Zah.***dignoki** adlag. *Zah.***digrama** iz. *Hizkl.***diharu** iz. *Zub.* 'dirua'.dijeritu* e. **digeritu**.**dijestitu**, dijesti, dijestitzen. *du ad. Zub.* h. **digeritu**.**dike****dikotomia****dikotomiko****diktadore****diktadura****diktaketa****diktatu**, dikta, diktatzen. *du ad.***dilatatu**, dilata, dilatitzen. *da/du ad. Fis.***dilatatzale** izond. *Fis.***dilatazio** iz. *Fis.***dilema****dilinda** iz. *Ipar. g.er.* 'zalantza'.**dilindaka**

dilin-dalan

dilindan

dilingo adlag. *Ipar*. 'zintzilik, dilindan'.

dilista iz. *Lens culinaris*.

ur-dilista *Lemma minor*.

diluzio iz. *Kim*.

dimisio

dina 1: *mundu guztia ikara gorrian sartzeko dina da; Euskal Herriak ez du behin ere biltzen bere dina bihi; neskatxa horren dina ez izateak samintzen hau.*

dinako izlag.: *Elizaren dinako ministroak.*

dina 2 iz. (neurri-unitatea).

dinamika

dinamiko

dinamikotasun

dinamismo

dinamita

dinamitatu, *dinamita(tu)*, *dinamitatzen*. *du ad.*

dinamo

dinamometro

dinar iz. (dirua, moneta).

dinastia iz.: *dinastia-eskubideak.*

dinastiko izond.: *eskubide dinastikoak.*

dinbi-danba

dinbili-danbala

din-dan onomat.

dindirri iz. *Bizk.*

dingilizka

dinoflagelatu iz. *Biol.*

dinosauro

diodo iz. *Elek.*

dioiko izond. *Bot.*

dionisiako izond.

dioptria

dios *interj. Heg.*

diosal

diosala egin

diosaldu, *diosal(du)*, *diosaltzen*. *dio ad. g.er.* 'diosala egin, agurtu'.

dioskuro iz. *g.er.* 'mitologia grekoan, Kastor eta Polux bikiei emandako izena'.

dioxido iz. *Kim.*

diplodoko iz. *Paleont.*

diploide izond. *Biol.:* *zelula diploideak.*

diploma

diplomadun

diplomatika iz. 'diplomak eta agiri historikoak ikertzen dituen zientzia'.

diplomatu e.* **diplomadun**.

diplomazia

dipolar izond. *Fis.*

dipolo iz. *Fis.*

diptongo

diputatugai

diputazio

dirdai

dirdaiarazi, *dirdaiaraz*, *dirdaiarazten*. *du ad.*

dirdaika adlag.

dirdaitsu

dirdaitu, *dirdai(tu)*, *dirdaitzen*. *da/du ad. g.er.*

dir-dir**dir-dir** egin**dirdira****dirdira** egin**dirdiran****dirdiraka** adlag.**dirdirarazi**, **dirdiraraz**, **dirdirarazten**. *dio* ad.**dirdiratsu****dirdiratu**, **dirdira(tu)**, **dirdiratzten**. *du* ad. (*nor* osagairik gabea): *eguzkiak dirdiratzten du*.**direktorio** iz. 1 *Hist.* 2 *Inform.***direkzio** iz. 1 (autoarena). 2 h. **helbide**, **norabide**, **zuzendaritza**.direkzional* e. **norabidezko**, etab.**diru****diru(-)etxe** 'bankua'.**diru-paper****dirutan**: *onena da lur horiek errentan ipintzea, baina ez dirutan, baizik aletan*.**(diru) xehe**: *emazu (diru) xehea*.**diru(-)zorro****dirualdi****dirubide** iz. 'irabazpidea'.**dirudun****diruketa** iz. *Ipar.* 'dirutza'.**dirukoi** izond. *g.er.* 'diruzalea'.**dirutegi** iz. *g.er.***dirutsu** izond. 'diruduna'.**dirutu**, **diru(tu)**, **dirutzen**. 1 *du* ad. 'salduz, diru bihurtu'. 2 *da/du* ad. 'aberastu'.**dirutza****diruzain****diruzaintza****diruzale****diruzalekeria****diruzaletasun****diruzaletu**, **diruzale(tu)**, **diruzaletzen**. *da/du* ad.diruzantza* e. **diruzaintza**.**disekatu**, **diseka**, **disekatzen**. *du* ad.**disekzio** iz. *Anat.***disenteria** iz. *Med.***disertazio****disgustu**disidatu* e. **dixidatu**.**disidente****disidentzia****disimilazio****disimulatu**, **disimula**, **disimulatzen**. *du* ad.**disimulu**diska* e. **disko**.**diskete****disko** iz.: *disko gogorra*.**disko-jogailu****diskodun** izond.: *balazta diskodunak*.diskoidal* e. **disko-formako**, etab.**diskoteka****diskretu** 1 izond. *Mat., Fis.* 'jarraitua ez dena'. 2 iz. *Erl.***diskrezio****diskriminatu**, **diskrimina**, **diskriminatzen**. *du* ad.**diskriminatzaile****diskriminazio**

diskurtso**dislalia** iz. *Med.***dislexia** iz. *Psikol.***disolbaezin** izond. *Kim.***disolbagarri****disolbagarritasun****disolbatu**, disolba, disolbatzen. *da/du* ad. *Kim.* (beste eremuetan hobe *desegin*, *sakabanatu*, *urtu*, etab.)**disolbatzaile** izond. eta iz. *Kim.***disoluzio****disonante** izond. *Mus.***disoziatu**, disozia, disoziatzen. *da/du* ad. *Kim.***disoziazio** iz. *Kim.***disparate** iz. *Heg. Beh.:* *disparatea kosta zaio etxe berria.***dispentsa****dispertsio** iz. *Fis., Kim.***disposizio** iz. *Zah.***distal** izond. *Anat.***distantzia****distantziakide****distantziakidetasun****distiko** iz. *Liter.*distilazio* e. **destilazio.****distira****distira egin****distiradura** iz. *g.g.er.* 'distira'.**distirant** izond. *Ipar.* 'distiratsua'.**distirarazi**, distiraraz, distirarazten. *dio* ad.**distiratsu****distiratu**, distira(tu), distiratzen. *du* ad.**distiratzaile****distiratze** iz. *g.er.***distortsio** iz. *Elektr., Optika.***distributibo** izond. *Hizkl. Sin.* **banatzaile.****distribuzio** iz. *Hizkl. Sin.* **banaketa.****disuasio** iz. *Pol.*disziplinartekotasun* e. **diziplinartekotasun.**ditare* e. **titare.**diti* e. **titi.**ditikume* e. **titiko (ume).****ditiranbo** iz. *Liter.***ditxa** iz. *Zah.* (eta gaur *Beh.*) 'zoriona'.ditxima* e. **detxema.****ditxo** iz. *Ipar.* 'esaldi errimaduna, barre eragitekoa edo ziria sartzekoa'.**ditxoka** adlag. *Ipar.***ditxolari** iz. *Ipar.***ditxoso** izond. *Zah.***ditxosozko** izlag. *Gip. Beh.***diuretiko** izond. *Med.***dixidari** iz. *Ipar. Zah.***dixidatu**, dixida, dixidatzen. *du* ad. *Ipar. Zah.* 'mehatxatu'.**dixidu** iz. *Ipar. Zah.***dixiduka** adlag. *Ipar. Zah.***diz-diz****diz-diz egin**dizdiz* e. **diz-diz.****dizdizari** izond. *g.er.***dizdizka**

diziplina**diziplinazko** izlag.: *diziplinazko dosierra*.**diziplinarteko****diziplinartekotasun****dizipulu****djibutiar** (herritarra).**do** iz. (musika-nota).**doako****doakotasun****doan** adlag. *Sin. dohainik*.**doarik** adlag. *Heg. h. doan*.doarikako* e. **doako**.**dobela** iz. *Eraik*.dobera* e. **tobera**.**doblatu**, dobla, doblatzen. *du* ad. 'errepikatu' (bertso-amaiera, adib.): *bertsoen doblatzea da haien berdin bururatzea*.**doble****doblezka** adlag. *Ipar.* 'bi bider'.**dobloi** iz. (Espainiako diru zaharra).**dodekaedro** iz. *Geom.***dodekagono****dodomar** (herritarra).doe* e. **dohain**.**dogma****dogmatiko****dogmatismo****dohain****dohaindu**, dohain(du), dohaintzen. *du* ad. 'dohatu'.**dohainezko****dohainik** adlag. *Sin. doan*.**dohainikako** izlag. *Ipar. Zah. h. doako*.dohaintasun* e. **doakotasun**.**dohakabe****dohakabeki****dohakabetasun****dohakabetu**, dohakabe(tu), dohakabetzen. *da/du* ad.**dohakaitz** iz. *Ipar. g.er.* 'zorigaitza, dohakabetasuna'.**dohatar** (herritarra).**dohatsu****dohatsuki****dohatsutasun****dohatsutu**, dohatsu(tu), dohatsutzen. *du* ad.**dohatu**, doha, dohatzen. *du* ad. *Ipar.* 'gaitu, jantzi': *Jainkoak gizon batzuk dohatu ditu bertsolari izateko; pilotari, predikari dohatua*.**doi** 1 izond. eta iz. 'neurri egokikoa': *doiaz elikatzen gara; mahats-ardo doiak ditu flakoak azkartzen; soberak azkarrak flakutzen*. 2 adlag. 'ozta-ozta': *adar-muturrak doi ageri zaizkie*.**doi bat** 'pixka bat': *aitarene oroitzapena doi bat bizirik zuen*.**doi-doi(a)** adlag. 'ozta-ozta'; 'zehazki'.**bizi-doaia****jan-doaia** 'tripa-truke'.**doiki** adlag. *g.er.* 'neurri egokian'.**doikuntza****doilor****doilorkeria****doilorki****doilorkume** (irain-hitza).**doilortu**, doilor(tu), doilortzen. *da/du* ad.

doinu**doinuera****doitasun****doitu**, doi(tu), doitzen. *du* ad. 'neurri egokira eraman'.doitxera* e. **aleman**.**doitzaille**doixtar* e. **alemaniar, aleman**.doktoradutza* e. **doktoretza, doktorego**.**doktore** iz.**doktoregai** iz.**doktorego****doktoretza****doktrina****doktrinal****dokumental** iz. (film mota).**dokumentalista****dokumentatu**, dokumenta, dokumentatzen. *du* ad.**dokumentazio****dokumentu****dolamen****dolar****dolare****dolda-belar****dolmen** iz. *Sin.* **trikuharri**.**dolore****dolu****dolu izan** *du* ad.: *dolu zuen mutikoa poliziaren jauregira eramana(z)*.**dolugarri** iz. *Ipar.***dolumen** izond. *Zub.* 'doluua'.**dolumin****dolutu**, dolu(tu), dolutzen. *Batez ere zaio* ad.: *han izatea ez zait dolutu*.**domaia** iz. *Ipar.:* *damu-domaiak*.domatu* e. **hezi, bezatu**.**domeka** iz. *Bizk.* h. **igande**.**domina****dominante** iz. *Mus.***domingotar****dominikano** izond. eta iz. *Ipar.* 'domingotarra'.**doministiku****doministiku egin****doministikuka** adlag.**domino**Domi Santore* e. **Domu Santu(ru)**.**domu** iz. *g.er.* 'diru-kapitala'.**Domu Santu(ru)**. *Sin.* **Omiatasuna**.**don Heg.** h. **on, jaun**.**donado** iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'mutilzaharra'.**donario** iz. *Gip.* 'baretasuna, lasaitasuna'.**done****donetasun** iz. *g.er.* 'santutasuna'.**donetu**, done(tu), donetzen. *du* ad. *g.er.* 'santutu'.**dongaro** adlag. *Bizk.***donge****dongekeria** iz. *g.er.***dontsu****dontsutasun****dontzeila** iz. *Coris julis*.

dontzeilatasun iz. 'birjintasuna'.
donu iz. *Zah.* 'dohaina, bertutea'.
dopatu, dopa, dopatzen. *da/du* ad.
doratu, dora, doratzen. *du* ad. h. **urreetatu** (eta sukaldaritzan *gorritu*).
 dornu* e. **tornu**.
dorpe izond. 'astuna, zaila, gogorra': *Afrikako eguzki dorpearen jasaten; hau bizitza dorpea*.
dorpeki
dorpetasun
dorpetu, dorpe(tu), dorpetzen. *da/du* ad. *g.er.* 'gogortu'.
dorre
dorredun
dorretxe
dorretzar
dortoka iz. *Ord. Testudinata* eta *Chelonia*.
dortsal izond. eta iz. *Anat., Geol., Hizkl., Kirol*.
dosi
dosier
dostatu, dosta, dostatzen. *da* ad. h. **jostatu**.
dosteta iz. h. **josteta**.
dostetan adlag. 'jostatzen'.
dotatu, dota, dotatzen. *du* ad. *Zah.* h. **dohatu; hornitu**.
dotore izond.
dotoretasun
dotoretu, dotore(tu), dotoretzen. *da/du* ad.
 dotoretza* e. **doktoretza**.
dotorezia
dotrina iz. 1 h. **kristau(-)ikasbidea**. 2 h. **doktrina**.
 doxa* e. **toxa**.
dozena
dozena(-)erdi
dozenaka
draga iz. *g.er.* 1 'galga'. 2 'itsaspea garbitzeko makina'.
dragatu, draga(tu), dragatzen. *du* ad.
dragatze
drago iz. *Dracaena draco*.
dragoi
draia iz. *Sin.* **perdigoi**.
drain
drainatu, draina, drainatzen. *du* ad.
drakma
drama
dramagile
dramatika iz.
dramatiko
dramatismo
dramatizatu, dramatiza, dramatizatzen. *du* ad.
dramatizazio
dramaturgia
dranbal iz. 'azkoina'.
 dreñaiatu* e. **drainatu**.
 drenaje* e. **drain**.
 drenatu* e. **drainatu**.
 dretxo* e. **zuzenbide; eskubide**.
 dribbling* e. **driblin**.
driblatu, dribla, driblatzen. *du* ad. *Kirol*.
driblatze iz. *Kirol*.
driblin iz. *Kirol*.

drill iz. *Glod.* 'ariketa'.

droga 1 iz. 'sendagaia'; 'nerbio-sistema zentralari eragiten dion gaia': *droga gogorrek eta bigunak*. (Hitz elkarketako lehen osagai gisa *droga* forma dagokio, ez **drogo*).

droga 2 iz. *Bizk.* 'iskanbila, istilua'.

droga atera *Bizk.*

droga egin *Bizk.*

drogan ibili *Bizk.*

drogatu, droga(tu), drogatzten. *da/du* ad.

drogazale

drogazaletasun

drogeria

drogoso izond. *Bizk.*

dromedario iz. *Camelus dromedarius*.

dronda* e. **drunda**.

druida

drunda iz. *g.er.* 'metxa'.

drupa iz. *Bot.* (fruitu hezurduna).

duatloi iz. *Kirol.*

dublindar (herritarra).

duda

duda egin

dudako

dudan (izan, egon, eman; ipini, jarri).

dudazko

dudagabe izond.: *gauza zurrda da, dudagabea*.

dudagabeko izlag.

dudaldi

duda-muda

duda-mudako izlag.

dudarazi, dudaraz, dudarazten. *dio* ad.

dudatsu izond. *g.er.* 'dudaz betea'.

dudatu, duda(tu), dudatzten. *du* ad. h. **duda egin, zalantza egin**.

dudatze iz. *g.er.*

duelu iz. (borroka mota).

duende* e. **iratxo**.

duin

duindu, duin(du), duintzen. *da/du* ad.

duineztasun iz. *Zah.*

duingabe izond. *Bizk.*

duintasun

duintze iz. *g.er.*

dukat

duke

dukerri

dukesa

dultzaina

dultze izond. *Zah.*

duna

dunba

dunbada

dunbal iz. 'danbor handia'.

dunbots

dunda

duodeno iz. *Anat.* 'heste meharra (edo honen zatia)'.

dupa iz. *Ipar.*

dupin(a)* e. **tupina**.

duple iz. pl. '(musean) pare bikoitza'.

duplex**durdo** iz. *Labrus bergylta*.**durduza** iz. *Ipar.* 'asaldura; zalantza'.**durduzadura** iz. *Ipar.***durduzagarri** izond. *Ipar. g.er.***durduzarazi**, durduzaraz, durduzarazten. *du ad. Ipar.***durduzatu**, durduza(tu), durduzutzen. *da/du ad. Ipar.***duro** iz. h. **ogerleko**.**durunda****durundatu**, durunda(tu), durundatzen. *du ad.***durundi****durundi egin****durunditsu****dushanbetar** (herritarra).**dutxa** iz.: *dutxa hartu*.**dutxatu**, dutxa(tu), dutxutzen. *da ad.***dutxulu** iz. *Ipar.***dvandva** iz. *Hizkl.*

(Euskaltzaindiak, 2005eko uztailaren 22an, Irisarrin, onartua)